

НАУКОВО-КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ТА ОСОБЛИВОСТЕЙ ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

©2023 ЛОЗИЧЕНКО О. М.

УДК 338.24
JEL: H11

Лозиченко О. М. Науково-концептуальні положення визначення сутності та особливостей функціонування механізму державного регулювання економіки

Розвиток економічних систем у сучасному світі в багатьох випадках обумовлюється ефективністю процесів, механізмів регулювання їх функціонування. Регулювання є важливою складовою процесу розвитку економічних систем, активізації функціонування окремих їх компонентів з метою поступового переходу на новий, більш якісний рівень власного розвитку. Державне регулювання економіки за своєю природою є складною та динамічною системою. Зазначена система вже є невід'ємною складовою функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування і використовується ними для впровадження в життя економічної політики, регулювання господарських процесів. Відповідно, питання дослідження теоретичних і прикладних положень здійснення такого регулювання є завжди актуальними та постійно потребують проведення нових досліджень. У статті поглиблено теоретичні положення стосовно сутності категорії «механізм державного регулювання». Це здійснено з урахуванням результатів аналізу сутності категорій «механізм державного регулювання» та «державне регулювання економіки». Встановлено, що сутність такого регулювання варто розглядати як процес впливу органів державної влади на господарські процеси, економічних суб'єктів з метою забезпечення стабільного розвитку окремих галузей, секторів національного господарства. У результаті проведеного контент-аналізу наукових підходів до розгляду дефініції «механізм державного регулювання економіки» було виокремлено змістовні ознаки такого механізму. Сутність його запропоновано розглядати як комплекс взаємопов'язаних компонентів, які в сукупності дозволяють здійснювати вплив органів державної влади на господарські процеси та економічних суб'єктів з метою забезпечення стабільного розвитку окремих галузей, секторів національного господарства. У статті визначено, що забезпечити ефективність роботи такого механізму можна лише через забезпечення ефективної взаємодії між усіма його компонентами, враховуючи базові принципи його функціонування та розвитку. Відповідно, конкретизовано такі компоненти, визначено основну мету, цілі, методи, інструменти та важелі зазначеного механізму.

Ключові слова: механізм, державне регулювання, державне регулювання економіки, механізм державного регулювання економіки, національне господарство, методи, економічні інструменти.

Рис.: 2. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 28.

Лозиченко Олександр Миколайович – кандидат економічних наук, докторант, Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая (пров. Магнітогорський, 3, Київ, 02660, Україна)

E-mail: oleksandr.lozychenko@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4623-4227>

UDC 338.24
JEL: H11

Lozychenko O. M. The Scientific and Conceptual Provisions for Determining the Essence and Features of the Functioning of the Mechanism for the State-Based Regulation of the Economy

The development of economic systems in the today's world in many cases is determined by the efficiency of processes, mechanisms for regulating their functioning. Regulation is an important component of the process of development of economic systems, activation of the functioning of their individual components in order to gradually move to a new, higher level of their own development. The State-based regulation of the economy is by its nature a complex and dynamic system. This system is already an integral constituent part of the functioning of the State authorities and local self-government bodies and is used by them to implement economic policy and regulate processes of economic management. Accordingly, the issues of studying the theoretical and applied provisions of such regulation are always relevant and constantly require further research. The article deepens the theoretical provisions regarding the essence of the category of «mechanism for the State-based regulation». This is carried out taking into account the results of the analysis of the essence of the categories of «mechanism for the State-based regulation» and «the State-based regulation of the economy». It is defined that the essence of such regulation should be considered as a process of influence of public authorities on economic processes or economic entities in order to ensure the stable development of individual industries, sectors of the national economy. As a result of the carried out content analysis of scientific approaches to the consideration of the definition of «mechanism for the State-based regulation of the economy», the substantive features of such a mechanism have been allocated. Its essence is proposed to be considered as a complex of interrelated components, which altogether allow to exert the influence of public authorities on economic processes and economic entities in order to ensure the stable development of individual industries, sectors of the national economy. The article defines that it is possible to ensure the efficiency of such a mechanism only by ensuring effective interaction between all its components, taking into account the basic principles of its functioning and development. Such components are specified accordingly. Also the main aim, goals, methods, instruments, and levers of this mechanism are determined.

Keywords: mechanism, the State-based regulation, the State-based regulation of the economy, mechanism for the State-based regulation of the economy, national economy, methods, economic instruments.

Fig.: 2. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 28.

Lozychenko Oлександр M. – PhD (Economics), Candidate on Doctor Degree, Academician Yuriy Bugay International Scientific and Technical University (3 Mahnitohorskyi Ln, Kyiv, 02660, Ukraine)

E-mail: oleksandr.lozychenko@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4623-4227>

Розвиток економічних систем у сучасному світі зумовлений ефективністю процесів, механізмів регулювання їх функціонування. Національна економіка та окремі її підсистеми сьогодні перебувають у середовищі регуляторних правил, норм і нормативно-правового забезпечення, відповідно до яких відбувається функціонування всіх господарських систем.

Регулювання є важливою складовою процесу розвитку економічних систем, активізації функціонування окремих їхніх компонентів з метою поступового переходу на новий, більш якісний рівень власного розвитку. У сучасному світі регулювання є об'єктивною необхідністю та невід'ємною складовою процесів стимулювання економічного розвитку в країні.

Державне регулювання економіки за своєю природою є складною та динамічною системою, яка постійно змінюється і створена з метою впливу на поведінку економічних суб'єктів для забезпечення їхнього господарського розвитку, стимулювання в межах національної економіки розбудови її окремих галузей, сфер господарства. Зазначена система вже є невід'ємною складовою функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування та використовується ними для впровадження в життя економічної політики, забезпечення належного рівня збалансованого та довгострокового економічного розвитку в країні. Відповідно, питання дослідження теоретичних і прикладних положень здійснення такого регулювання є завжди актуальними та постійно потребують проведення нових досліджень з метою вдосконалення державного регулювання економіки, механізму його здійснення, пошуку нових інструментів та методів активізації розвитку економічних відносин.

Питання конкретизації сутності державного регулювання економіки, особливостей його реалізації для впливу на економічну поведінку суб'єктів господарювання розглядаються в наукових працях таких науковців: О. Бородін, Л. Головка, Г. Григор'єв, Л. Дідківська, Д. Крилова, В. Мельник, А. Стельмашук, О. Трофимчук, О. Чечель, К. Шапошникова та ін.

Механізм державного регулювання економіки як окремий об'єкт дослідження вивчається в наукових працях таких учених: В. Адамовська, З. Бурик, П. Гаврилко, О. Загвойська, Д. Котелевець, Ю. Мельник, В. Приходько, Ю. Сафонов, О. М. Свінцов та ін.

Незважаючи на численні напрацювання науковців у напрямку пізнання природи державного регулювання економіки, механізмів його здійснення в різних умовах розвитку національного господарства, методів та інструментів такого регулювання, актуальними досі залишаються питання проведення нових теоретичних положень щодо уточнення змісту такого регулювання, обґрунтування нових напрямів трансформації системи такого регулювання в постійно змінному зовнішньому середовищі, у якому розвивається національна економіка.

Метою статті є поглиблення теоретичних положень функціонування та розвитку механізму державного регулювання економіки.

Отже, державне регулювання економіки, як і механізм його здійснення, відіграють ключову роль у розвитку господарських процесів. Сьогодні важко уявити будь-яку країну, у якій органи державної влади не втручаються в економічний розвиток. При цьому науковцями вже доведено, що наявність такого регулювання є обов'язковим компонентом забезпечення високих темпів економічного розвитку країн, а в поєднанні з ринковими механізмами забезпечуються найкращі умови для розвитку країн загалом.

У статті 5 Господарського кодексу України зазначено, що правовий господарський порядок в Україні формується на основі оптимального поєднання ринкового саморегулювання економічних відносин суб'єктів господарювання та державного регулювання макроекономічних процесів, виходячи з конституційної вимоги відповідальності держави перед людиною за свою діяльність та визначення України як суверенної та незалежної, демократичної, соціальної, правової держави [5]. Таким чином, державне регулювання економічних відносин є важливою та невід'ємною частиною господарського механізму, який формується в кожній країні в результаті впливу екзогенних та ендогенних чинників.

Розглянемо фрагментарно зміст державного регулювання економіки. Зауважимо, що в науковій літературі сьогодні при вивченні питань сутності й особливостей функціонування системи такого регулювання досить активно розглядаються питання уточнення змісту таких категорій, як «державне регулювання», «державне управління», «механізм державного управління», «механізм державного регулювання» та інші синонімічні, проте відмінні за своїм змістом дефініції. Наприклад, І. В. Дроботенко констатує, що «під механізмами державного регулювання слід розуміти здійснення державою комплексних заходів у сфері соціальних, економічних, політичних, духовних та інших суспільних процесів та явищ з метою їх упорядкування чи для зміни й розвитку суспільних явищ або їх зв'язків» [9, с. 98].

Г. С. Григор'єв зазначає, що «механізм державного регулювання – складна багатокомпонентна система, яка характеризується високою ефективністю, функціональністю, результативністю та узгодженістю сегментів та включає стратегічну мету, функції, принципи та комплекс заходів державного регулювання, який дає можливість цілеспрямованого впливу суб'єктів макроекономічного середовища на об'єкти регулювання за допомогою методів, важелів та сегментного забезпечення, враховуючи векторну спрямованість національної економіки» [6]. Комплексний механізм державного регулювання – це сукупність нормативно-правових, адміністративно-розпоряд-

чих, організаційно-економічних, мотиваційних і соціальних засобів обґрунтованого цілеспрямованого впливу суб'єктів державного регулювання та впливу на їх діяльність, що забезпечує взаємопов'язану узгодженість інтересів учасників державного регулювання у промисловому сегменті національної економіки [18, с. 146]. При цьому зауважимо, що державне регулювання стосується не лише розвитку економічних систем, а й інших компонентів функціонування сучасного суспільства. Фактично держава сьогодні здійснює вплив на розвиток усіх без винятку сфер людської діяльності.

Крім зазначеного, у наукових роботах, де аналізуються питання регулювання саме економічних відносин органами державної влади та місцевого самоврядування, також можна зустріти значну кількість схожих за своєю сутністю таких категорій: «державне регулювання економіки», «державне регулювання національної економіки», «державне регулювання макроекономічного розвитку», «державне регулювання розвитку системи фінансово-економічних відносин», «державне регулювання національного господарства», «механізм державного регулювання структурних перетворень в економіці», «механізм структурного регулювання економіки» і т. ін. У межах цієї статті не будемо наголошувати на обґрунтуванні сутності зазначених дефініцій. Зауважимо лише, що вченими на сьогодні також уже виокремлено різні групи наукових підходів до розгляду їхньої сутності, що лише підкреслює складність їхньої природи як економічних об'єктів.

Цілком доречно зауважує К. М. Окаянюк, що «державне регулювання національною економікою – це діяльність влади щодо встановлення стратегічних і тактичних цілей розвитку країни в умовах глобалізаційних процесів за допомогою розроблення відповідної політики та інструментів, механізму її реалізації» [19, с. 944]. На *рис. 1* наведено інші концепції розгляду сутності дефініції «державне регулювання економіки».

З огляду на зміст окреслених концепцій щодо розгляду сутності державного регулювання економіки, можна констатувати, що таке регулювання доцільно розглядати як процес впливу органів державної влади на господарські процеси, економічних суб'єктів з метою забезпечення стабільного розвитку окремих галузей, секторів національного господарства [15, с. 47–48].

Безумовно, як і будь-яка економічна система (а державне регулювання за своєю природою є складною системою, якій притаманна значна кількість підсистем та інших структурних елементів), таке регулювання функціонує завдяки певному механізму, який дозволяє цій системі розвиватися, змінюватися й адаптуватися під постійно змінювані умови зовнішнього щодо розвитку національної економіки середо-

вища. Цілком логічним є припущення, що від ефективності такого механізму, якості взаємозв'язків між його базовими компонентами залежить і дієвість всієї системи державного регулювання економіки. Отже, розглянемо сутність такого механізму детальніше.

Знову ж таки, у науковій літературі, враховуючи важливість питань державного регулювання розвитку як національної економіки, так і її окремих сфер і галузей господарювання, є значна кількість підходів до розгляду змісту механізму такого регулювання. Окремі з них стосуються дослідження його з позиції макросистемного аналізу, тобто вивчення особливостей функціонування загального механізму державного регулювання національної економіки. Інші базуються на аналізі функціонування механізму державного регулювання в окремих галузях національного господарства, у розвитку окремих регіонів країни. Наприклад, Ю. М. Мельник, розглядаючи особливості функціонування механізму державного регулювання розвитку промисловості, зауважує, що такий механізм за своєю організаційною структурою має вигляд взаємопов'язаної системи, яка охоплює стратегічну мету державного регулювання, тактичні цілі, оперативні дії, завдання, принципи, функції, комплекс заходів, фактори впливу на суб'єктів та об'єктів державного регулювання, методи прямої та непрямої дії, що підкреслює значущість сукупності державних інституційних заходів, сегментне забезпечення та важелі державного регулювання, збалансованість інтересів, методи контролю та відповідні результати [18, с. 147].

Своєю чергою, З. М. Бурик, досліджуючи питання ролі держави в забезпеченні сталого розвитку, також обґрунтовує теоретичні положення функціонування механізму такого регулювання, враховуючи сутність концепції сталого розвитку, і пропонує механізм державного регулювання сталого розвитку розглядати як єдину складну систему взаємопов'язаних елементів, що формуються на основі причинно-наслідкових залежностей цілеспрямованого організуючого, координаційного та регульовального впливу держави на систему сталого розвитку шляхом застосування методів важелів та інструментів впливу, і включає нормативно-правовий, організаційно-управлінський, фінансово-економічний та інформаційний механізми та реалізується на різних рівнях управління [3]. У *табл. 1* наведено інформацію про інші наукові підходи до розгляду категорії «механізм державного регулювання економіки».

Враховуючи сутність зазначених у *табл. 1* концепцій, визначимо змістовні ознаки такого виду регулювання. До їх числа насамперед належать такі:

- ✦ об'єктивна необхідність існування для організації функціонування та розвитку системи державного регулювання економіки;

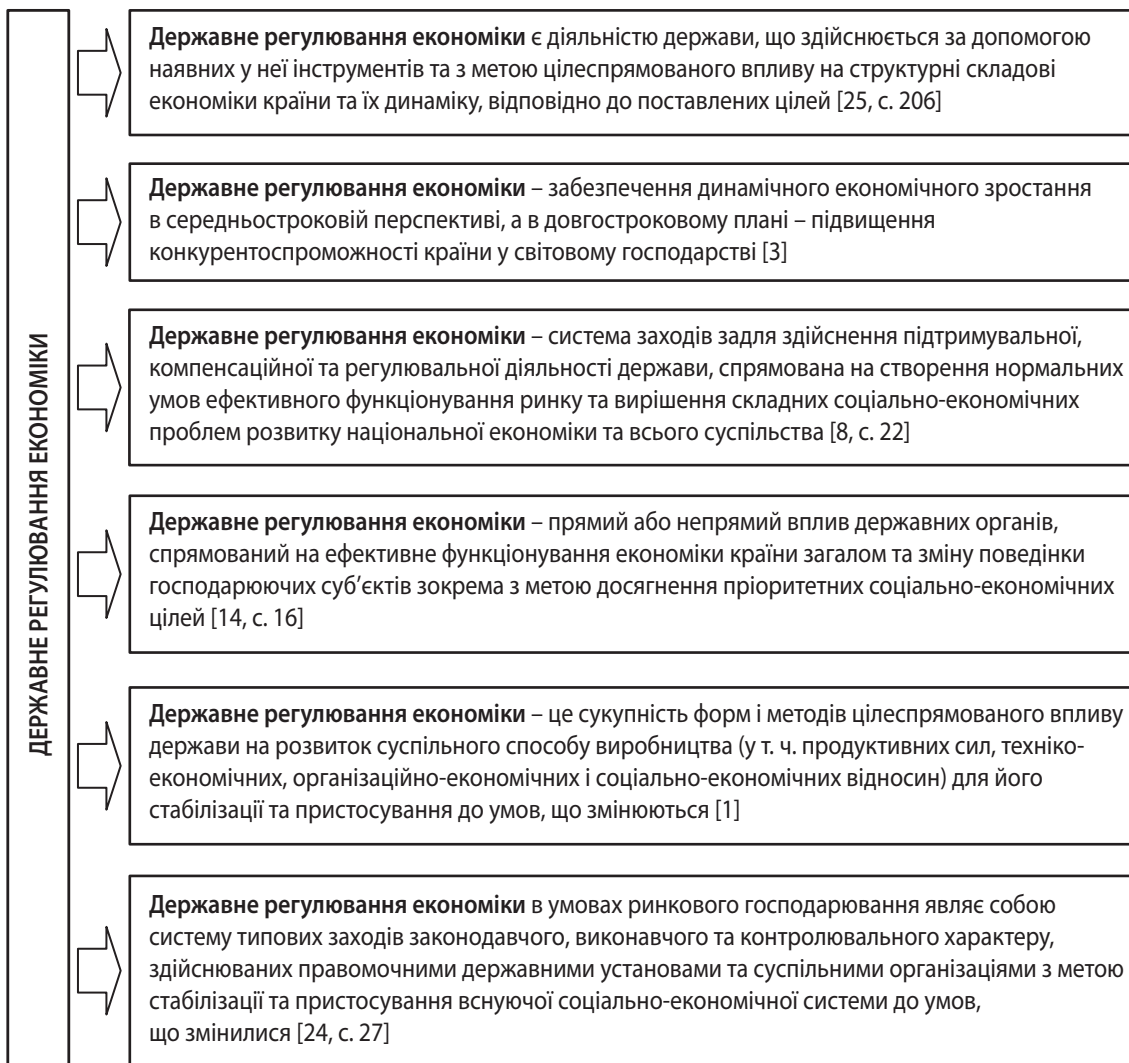

Рис. 1. Наукові підходи до розгляду сутності категорії «державне регулювання економіки»

Джерело: систематизовано автором на основі [15].

- ✦ впорядкована багатокомпонентна природа, існування в результаті взаємодії між значною кількістю структурних елементів;
- ✦ використовується для здійснення впливу органами державної влади та місцевого самоврядування на економічну поведінку суб'єктів господарювання;
- ✦ специфіка побудов і функціонування обумовлюється економічними особливостями системи, на яку здійснюється регулювальний вплив (окремі галузі національного господарства, окремі регіони країни, окремі сфери економіки, суб'єкти господарювання та моделі їхньої поведінки);
- ✦ постійно змінюється, трансформується відповідно до змін в економічному просторі держави; оновлюються також і окремі компоненти такого механізму;
- ✦ функціонує та розвивається відповідно до поставлених завдань регулювання та єдиної основної мети його використання;

- ✦ є безперервним у своєму функціонуванні та відображає основні тенденції в регулюванні економічних процесів у країні, окремих сфер і галузей національного господарства;
- ✦ є результатом впроваджуваної в країні моделі національної економічної політики, яка враховує основні напрями реалізації державного регулювання економіки та її механізм тощо [18; 20; 27].

Також перелік окреслених змістовних ознак може бути розширений новими, враховуючи складну природу механізму державного регулювання економіки як окремого економічного явища з позиції його системного та детального вивчення. Вище зазначалося, що окреслений механізм є складноструктурованим об'єктом, що зумовлено насамперед складністю економічних відносин у суспільстві, значною кількістю галузей і сфер національного господарства, кожній з яких притаманний свій відповідний механізм. Саме це зумовлює, з одного боку,

Наукові концепції обґрунтування сутності категорії «механізм державного регулювання економіки»

Зміст визначення	Джерело
<i>Механізм державного регулювання економіки</i> – система, яка становить компонентну структуру. Її складовими є цілі, завдання, принципи, функції, суб'єкти й об'єкти, методи та форми державного регулювання економіки, які у своїй взаємодії та взаємозв'язку обумовлюють економічну політику країни, реалізація якої сприятиме досягненню стратегічної мети та виконанню регулювальної функції держави у сфері державного управління	[26]
<i>Механізм державного регулювання економіки</i> – це впорядкована система взаємопов'язаних компонентів, а саме, методів, інструментів, форм і принципів, які використовуються та можуть бути застосовані органами державної влади, місцевого самоврядування для здійснення впливу на економічну поведінку суб'єктів господарювання	[13, с. 45–46]
<i>Механізм державного регулювання економіки</i> – комплекс взаємопов'язаних і взаємоузгоджених методів, інструментів та форм забезпечення цілеспрямованого регулювального впливу держави	[23, с. 31]
<i>Механізм державного регулювання економіки</i> – головний елемент економічної системи суспільства, який включає сукупність основних напрямів, форм і методів цілеспрямованого впливу державних і наддержавних органів управління на її функціонування та розвиток задля стабілізації та пристосування до умов, що змінюються	[16]
<i>Механізм державного регулювання структурних перетворень в економіці</i> України визначається як сукупність, по-перше, стратегічної мети державного регуляторного впливу, яка полягає в забезпеченні стабілізації соціально-економічної ситуації в країні та стимулюванні темпів економічного зростання (зростання реального ВВП); по-друге, поточних цілей державного регулювання структури національної економіки, зокрема формування оптимальних галузевих, територіальних, відтворювальних і соціальних пропорцій в економіці країни; по-третє, формування чіткого переліку об'єктів державного регулювання; по-четверте, основних форм державного регулювання, які підпорядковані досягненню єдиної мети; по-п'яте, врахування інтеграційних чинників розвитку економіки України за умови чіткого визначення національних пріоритетів	[22]
<i>Механізм державного регулювання економіки</i> – технологія впливу держави на економіку, послідовність її дій цьому напрямі. Цей «механізм» включає в себе суб'єкта та об'єкта регулювання; мету та завдання регулювання; принципи та методи регулювання; певну послідовність заходів регулювання та контроль за їх виконанням; оцінку наслідків здійснення певних регуляторних впливів держави на економіку	[7, с. 82]
<i>Механізм державного регулювання економіки</i> – система засобів, важелів, методів і стимулів, за допомогою яких держава регулює економічні процеси, забезпечує реалізацію соціально-економічних функцій	[12, с. 16]
<i>Механізм державного регулювання</i> необхідно розглядати як сукупність організаційно-економічних методів та інструментів, за допомогою яких виконуються взаємопов'язані функції для забезпечення безперервної, ефективної дії відповідної системи (держави) на підвищення функціонування економіки	[11]

Джерело: систематизовано автором.

універсальну структуру зазначеного механізму, яка за основними компонентами є схожою для всіх подібних механізмів. З іншого боку, такі механізми відрізняються змістовною наповненістю їхніх окремих компонентів, яка залежить від специфічних особливостей господарських відносин, які органам державної влади необхідно регулювати за допомогою відповідного механізму. На рис. 2 наведено типову схему механізму державного регулювання економіки.

ВИСНОВКИ

Розвиток сучасних економічних систем неможливий без активної ролі держави у процесах регулювання господарських відносин. Державне регулювання економіки є найважливішою складовою загальної системи державного регулювання. Реалізація такого регулювання можлива лише на основі забезпечення ефективної роботи його механізму, який є невід'ємною складовою впровадження основних положень стратегій економічного розвитку будь-якої країни.

У статті поглиблено теоретичні підходи до сутності категорії «механізм державного регулювання». Це здійснено з урахуванням результатів аналізу сутності категорій «механізм державного регулювання»,

«державне регулювання економіки». Встановлено, що сутність такого регулювання варто розглядати як процес впливу органів державної влади на господарські процеси, економічних суб'єктів з метою забезпечення стабільного розвитку окремих галузей, секторів національного господарства.

У результаті проведеного контент-аналізу наукових підходів до розгляду дефініції «механізм державного регулювання економіки» було виокремлено змістовні ознаки такого механізму. Сутність його запропоновано розглядати як комплекс взаємопов'язаних компонентів, які в сукупності дозволяють здійснювати вплив органів державної влади на господарські процеси, економічних суб'єктів з метою забезпечення стабільного розвитку окремих галузей, секторів національного господарства. У статті визначено, що досягти ефективності роботи такого механізму можливо лише через забезпечення ефективної взаємодії між усіма його компонентами, враховуючи базові принципи його функціонування та розвитку. Відповідно, у статті конкретизовано такі компоненти, визначено основну мету, цілі, методи, інструменти та важелі зазначеного механізму. ■

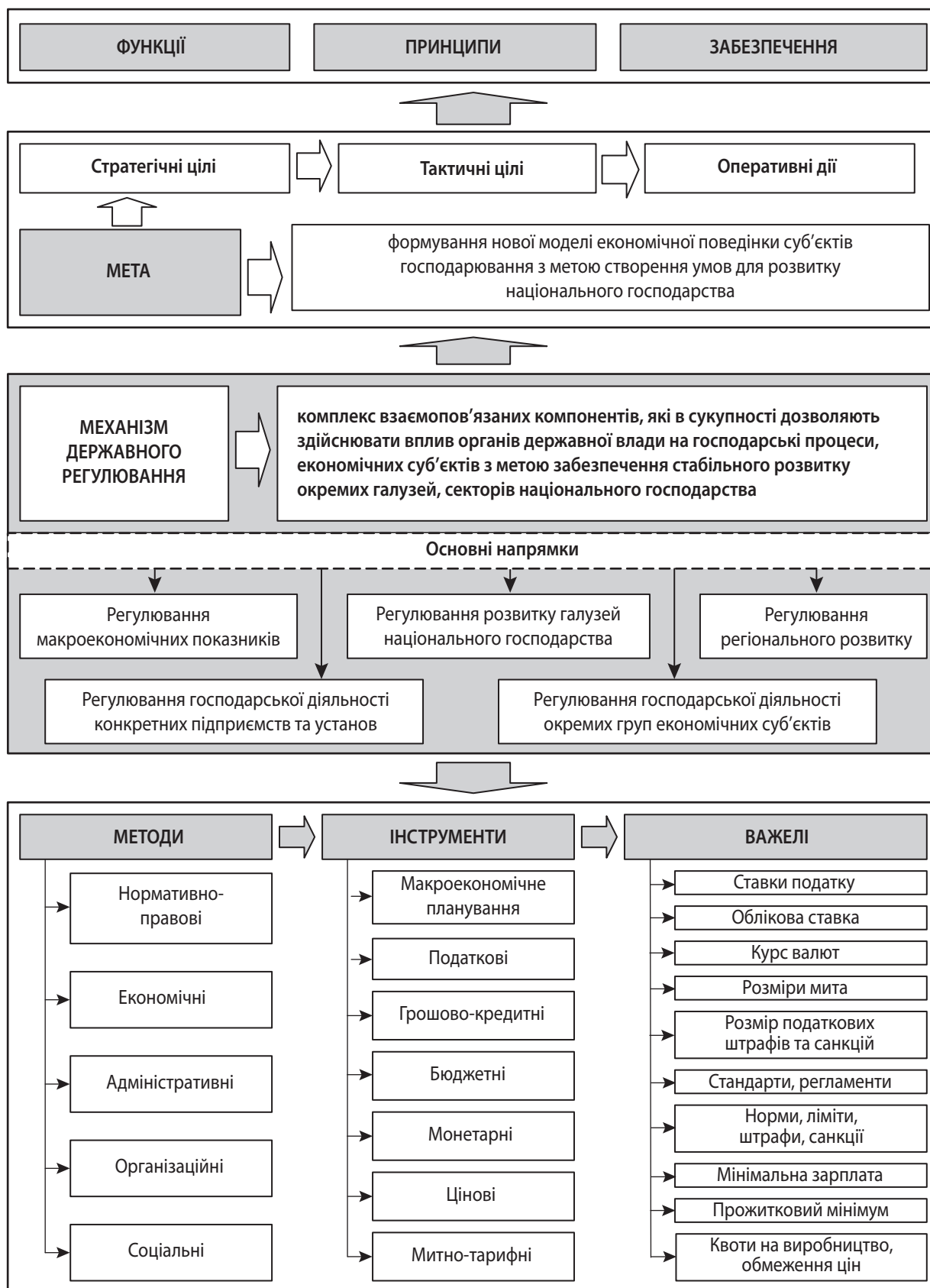

Рис. 2. Механізм державного регулювання економіки

Джерело: сформовано автором з урахуванням [4; 10; 21; 28].

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Адамовська В. С. Механізм державного регулювання економіки та вибір напрямку економічної політики в сучасних умовах господарювання. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2017. № 4. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1063>.
2. Бородин О. Д. Еволюція теоретичних основ державного регулювання економіки. *International Scientific Journal*. 2015. № 8. С. 96–100.
3. Бурик З. М. Механізм державного регулювання в сфері сталого розвитку. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2018. № 2. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/2_2018/31.pdf
4. Гонта О. І., Дубина М. В., Пілевич Д. С. Формування комплементарної інвестиційної політики України: виклики глобалізації та вимоги економічної безпеки : монографія. Чернівці, 2013. 184 с.
5. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
6. Григор'єв Г. С. Теоретико-методологічні засади державного регулювання фінансово-економічних процесів в умовах глобалізації : монографія. Херсон : Олді-плюс, 2017. 380 с.
7. Гудзь Ю. Ф. Механізм державного регулювання розвитку економічного потенціалу переробних підприємств АПК. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. 2017. Вип. 13. Ч. 1. С. 79–86. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/13_1_2017ua/19.pdf
8. Дідківська Л. І., Головка Л. С. Державне регулювання економіки : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. Київ : Знання-Прес, 2002. 214 с.
9. Дроботенко І. В. Основні механізми державного регулювання законотворчої діяльності. *Економіка та держава*. 2008. № 11. С. 97–99. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/11_2008/29.pdf
10. Жаворонок А. В., Холявко Н. І. Становлення малого і середнього підприємництва у забезпеченні соціально-економічного розвитку національної економіки. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 59-1. С. 62–67. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.59-10>
11. Загвойська О. В. Основні механізми державного регулювання зайнятості сільського населення. *Державне управління: теорія та практика*. 2005. № 2.
12. Корецький М. Х. Державне регулювання аграрної сфери у ринковій економіці : монографія. Київ : Видво УАДУ, 2002. 260 с.
13. Котелевець Д. О. Механізм державного регулювання економіки: сутнісний вимір. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2022. № 11–12. С. 41–49. DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2022-11-12-300-301-41-49>
14. Котельбан С. В. Сутність, методи та інструменти державного регулювання інноваційної діяльності. *Економіка та держава*. 2017. № 4. С. 115–118.
15. Лозиченко О. Роль домогосподарств у розвитку національної економіки. *Науковий вісник Полісся*. 2021. № 1. С. 47–58. DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2021-1\(22\)-47-58](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2021-1(22)-47-58)
16. Марухленко О. В. Механізм державного регулювання економіки: сутнісний аспект. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки»*. 2017. № 2. Ч. 2. С. 56–59. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/19856/1/O_Marukhlenko_VHNU_2_IS.pdf
17. Мельник В. В. Державне регулювання господарської діяльності в умовах сучасної економічної політики України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 23. С. 88–90. URL: <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/19.pdf>
18. Мельник Ю. М. Механізм державного регулювання розвитку промисловості. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. 2018. Вип. 22. Ч. 1. С. 145–151. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/22_1_2018ua/32.pdf
19. Окаянюк К. М. Державне регулювання національної економіки: теоретичні аспекти. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 25. С. 943–947. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/25_2018_ukr/155.pdf
20. Приходько В. П. Механізм державного регулювання та управління економічною безпекою. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 15. С. 6–8. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/15_2013/3.pdf
21. Сафонов Ю. М., Григор'єв Г. С. Механізм державного регулювання фінансово-економічних процесів. *Ефективна економіка*. 2018. № 1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/11.pdf
22. Свінцов О. М., Скірка Н. Я., Гаврилко П. П., Завійська О. О. Механізм державного структурного регулювання економіки України та його реалізація. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. Вип. 21.9. С. 265–272.
23. Сенишин О. С., Горинь М. О., Кундицький О. О. Державне регулювання економіки : навч. посіб. Львів : ВЦ Львівського національного університету імені Івана Франка, 2014. 334 с.
24. Стельмащук А. М. Державне регулювання економіки : навч. посіб. Тернопіль : ТАНГ, 2000. 315 с.
25. Трофимчук О. А. Державне регулювання економіки: теоретичне переосмислення у XXI ст. *Економіка та держава*. 2020. № 6. С. 206–212. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.6.206>
26. Чечель О. Принципи та механізм державного регулювання економіки. *Демократичне врядування*. 2014. Вип. 13. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/feb/26787/chechel.pdf>
27. Шапошников К. С. Вплив інституційного середовища на інноваційний розвиток економіки регіону. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 29. С. 34–36. URL: http://www.bsens.in.ua/journals/2018/29_2_2018/9.pdf
28. Shaposhnykov K. S. State Regulation of the National Economy: World Experience Against Corruption. *Інфраструктура ринку*. 2022. Вип. 63. С. 31–34. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastructure63-6>

REFERENCES

Adamovska, V. S. "Mekhanizmy derzhavnoho rehulivannya ekonomiky ta vybir napriamu ekonomichnoi poli-

- tyky v suchasnykh umovakh hospodariuvannia" [The Mechanism of State Regulation of the Economy and the Choice of the Direction of Economic Policy in Current Economic Conditions]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, no. 4 (2017). <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1063>
- Borodin, O. D. "Evolutsiia teoretychnykh osnov derzhavnogo rehuliuвання ekonomiky" [Evolution of Theoretical Bases of State Regulation of Economy]. *International Scientific Journal*, no. 8 (2015): 96-100.
- Buryk, Z. M. "Mekhanizm derzhavnogo rehuliuвання v sferi staloho rozvytku" [Mechanism of State Regulation in the Field of Sustainable Development]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, no. 2 (2018). http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/2_2018/31.pdf
- Chechel, O. "Pryntsyipy ta mekhanizm derzhavnogo rehuliuвання ekonomiky" [Principles and the Mechanism of State Regulation of the Economy]. *Demokratychni vriaduvannia*, iss. 13 (2014). <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/feb/26787/chechel.pdf>
- Didkivska, L. I., and Holovko, L. S. *Derzhavne rehuliuвання ekonomiky* [State Regulation of Economy]. Kyiv: Znan-
nia-Pres, 2002.
- Drobotenko, I. V. "Osnovni mekhanizmy derzhavnogo rehuliuвання zakonotvorchoi diialnosti" [The Main Mechanisms of State Regulation of Law-making Activity]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 11 (2008): 97-99. http://www.economy.in.ua/pdf/11_2008/29.pdf
- Honta, O. I., Dubyna, M. V., and Pilevykh, D. S. *Formuvannia komplementarnoi investytsiinoi polityky Ukrainy: vykyly hlobalizatsii ta vymohy ekonomichnoi bezpeky* [Formation of Complementary Investment Policy of Ukraine: Challenges of Globalization and Requirements of Economic Security]. Chernihiv, 2013.
- Hryhoriev, H. S. *Teoretyko-metodolohichni zasady derzhavnogo rehuliuвання finansovo-ekonomichnykh protsesiv v umovakh hlobalizatsii* [Theoretical and Methodological Foundations of State Regulation of Financial and Economic Processes in the Conditions of Globalization]. Kherson: Oldi-plius, 2017.
- Hudz, Yu. F. "Mekhanizm derzhavnogo rehuliuвання rozvytku ekonomichnogo potentsialu pererobnykh pidpriemstv APK" [State Regulation of Development of Economic Potential of Processing Enterprises (Agribusiness)]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnogo universytetu. Seriiia «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo»*, iss. 13, p. 1 (2017): 97-99. http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/13_1_2017ua/19.pdf
- Koretskyi, M. Kh. *Derzhavne rehuliuвання ahrarnoi sfery u rynkovii ekonomitsi* [State Regulation of the Agrarian Sphere in the Market Economy]. Kyiv: Vyd-vo UADU, 2002.
- Kotelban, S. V. "Sutnist, metody ta instrumenty derzhavnogo rehuliuвання innovatsiinoi diialnosti" [The Essence of the Methods and Tools of State Regulation of Innovation]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 4 (2017): 115-118.
- Kotelevets, D. O. "Mekhanizm derzhavnogo rehuliuвання ekonomiky: sutnisnyi vymir" [The Mechanism of State Regulation of the Economy: The Essential Dimension]. *Naukovyi visnyk Odeskoho natsionalnogo ekonomichnogo universytetu*, no. 11-12 (2022): 41-49. DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2022-11-12-300-301-41-49>
- [Legal Act of Ukraine] (2003). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
- Lozychenko, O. "Rol domohospodarstv u rozvytku natsionalnoi ekonomiky" [The Role of Households in the National Economy Development]. *Naukovyi visnyk Polissia*, no. 1 (2021): 47-58. DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2021-1\(22\)-47-58](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2021-1(22)-47-58)
- Marukhlenko, O. V. "Mekhanizm derzhavnogo rehuliuвання ekonomiky: sutnisnyi aspekt" [The Mechanism of State Regulation of the Economy: Essential Aspect]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnogo universytetu. Seriiia «Ekonomichni nauky»*, no. 2, part 2 (2017): 56-59. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/19856/1/O_Marukhlenko_VHNU_2_IS.pdf
- Melnyk, V. V. "Derzhavne rehuliuвання hospodarskoi diialnosti v umovakh suchasnoi ekonomichnoi polityky Ukrainy" [Governmental Economic Activity Regulation in Conditions of the Modern Ukraine's Economic Policy]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, iss. 23 (2018): 88-90. <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/19.pdf>
- Melnyk, Yu. M. "Mekhanizm derzhavnogo rehuliuвання rozvytku promyslovosti" [The Mechanism of State Regulation of the Development of Industry]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnogo universytetu. Seriiia «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo»*, iss. 22, part 1 (2018): 145-151. http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/22_1_2018ua/32.pdf
- Okaianiuk, K. M. "Derzhavne rehuliuвання natsionalnoi ekonomiky: teoretychni aspekty" [State Regulation of the National Economy: Theoretical Aspects]. *Infrastruktura rynku*, iss. 25 (2018): 943-947. http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/25_2018_ukr/155.pdf
- Prykhodko, V. P. "Mekhanizm derzhavnogo rehuliuвання ta upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu" [Mechanism of State Regulation and Management of Economic Security]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 15 (2013): 6-8. http://www.investplan.com.ua/pdf/15_2013/3.pdf
- Safonov, Yu. M., and Hryhoriev, H. S. "Mekhanizm derzhavnogo rehuliuвання finansovo-ekonomichnykh protsesiv" [Mechanism of Governmental Regulation of Financial and Economic Processes]. *Efektivna ekonomika*, no. 1 (2018). http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/11.pdf
- Senyshyn, O. S., Horyn, M. O., and Kundytskyi, O. O. *Derzhavne rehuliuвання ekonomiky* [State Regulation of Economy]. Lviv: VTs Lvivskoho natsionalnogo universytetu imeni Ivana Franka, 2014.
- Shaposhnykov, K. S. "State Regulation of the National Economy: World Experience Against Corruption". *Infrastruktura rynku*, no. 63 (2022): 31-34. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct63-6>
- Shaposhnykov, K. S. "Vplyv instyutsiinoho seredovyscha na innovatsiinyi rozvytok ekonomiky rehionu" [The Influence of the Institutional Environment for the Innovative Development of the Regional Economy]. *Prychornomorski ekonomichni studii*, iss. 29 (2018): 34-36. http://www.bsos.in.ua/journals/2018/29_2_2018/9.pdf
- Stelmashchuk, A. M. *Derzhavne rehuliuвання ekonomiky* [State Regulation of Economy]. Ternopil: TANH, 2000.

- Svintsov, O. M. et al. "Mekhanizm derzhavnoho strukturnoho rehuliuвання ekonomiky Ukrainy ta yoho realizatsiia" [The Mechanism of State Structural Regulation of the Economy of Ukraine and Its Implementation]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, no. 21.9 (2011): 265-272.
- Trofymchuk, O. A. "Derzhavne rehuliuвання ekonomiky: teoretychne pereosmyslennia u XXI st." [State Regulation of Economy: Theoretical Rethinking in the XXI Century]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 6 (2020): 206-212. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.6.206>
- Zahvoiska, O. V. "Osnovni mekhanizmy derzhavnoho rehuliuвання zainiatosti silskoho naselennia" [The Main Mechanisms of State Regulation of Employment of the Rural Population]. *Derzhavne upravlinnia: teoriia ta praktyka*, no. 2 (2005).
- Zhavoronok, A. V., and Kholiavko, N. I. "Stanovlennia maloho i serednyoho pidpriemnytstva u zabezpechenni sotsialno-ekonomichnoho rozvytku natsionalnoi ekonomiky" [Formation of Small and Medium Enterprise in Ensuring Socio-Economic Development of the National Economy]. *Prychornomorski ekonomichni studii*, no. 59-1 (2020): 62-67. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.59-10>